

SŁUCHAJ, MÓJ LUDU

6

JESTEM
TWOIM
ZBAWICIELEM

PORADNIK METODYCZNY DO NAUKI RELIGII
DLA KLASY 6 SZKOŁY PODSTAWOWEJ

ZESZYTY 1-7
KATECHEZY 1-60

PODSTAWA
PROGRAMOWA

2018

WYDAWNICTWO WAM

UWAGA: Rozkład materiału, kryteria ocen, materiały
do druku oraz pomoce multimedialne są dostępne
w internetowym serwisie katechetycznym
Wydawnictwa WAM: nowe.katechizmy.pl

ZESZYT 1

KATECHEZY 1-8

Spis treści

Wprowadzenie / 3

Rozdział I. Człowiek poznaje świat i siebie

- 1 Wakacyjne szczęście / 8
- 2 Dwa skrzydła. Jak poznajemy świat / 14
- 3 Dzieci światłości / 19
- 4 Nikt nie jest samotną wyspą / 24
- 5 Jesteśmy częścią wielkiego lądu / 30
- Wiadomości do utrwalenia / 36

Rozdział II. Dzieje Pierwszego Przymierza

- 6 Bóg wprowadza swój lud do Ziemi
Obiecanej / 38
- 7 Mów, Panie – słucham / 46
- 8 Nie tak widzi człowiek, jak widzi Bóg... / 56

Słuchaj, mój ludu, nauki mojej;
nakłońcie wasze uszy na słowa ust moich.
Do przypowieści otworzę me usta,
wyjawię tajemnice zamierzonego wieku.
Cośmy słyszeli i cośmy poznali,
i co nam opowiedzieli nasi ojcowie,
tego nie ukryjemy przed ich synami.

Psalm 78, 1b-4

Wprowadzenie

Seria podręczników do nauki religii Wydawnictwa WAM, zatytułowana „Słuchaj, mój ludu”, jest propozycją przeznaczoną dla katechetów i uczniów klas 5-8 szkoły podstawowej. Pakiet katechetyczny powstał na podstawie dokumentów Komisji Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski z 2018 r.: *Podstawy programowej katechezy Kościoła katolickiego w Polsce* (8 czerwca 2018) oraz *Programu nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach* (29 września 2018).

PORADNIK METODYCZNY

Poradnik metodyczny do nauki religii dla klasy 6 szkoły podstawowej został opracowany jako pomoc dla katechety w realizacji zadania nauczania religii w szkole w korelacji z podręcznikiem ucznia pt. *Jestem twoim Zbawicielem*.

Treści podręcznika w zakresie tematów związanych ze Starym Testamentem są kontynuacją treści omawianych w klasie 5 i dotyczą wydarzeń biblijnych od wejścia ludu wybranego do Ziemi Obiecanej aż do narodzin Jezusa Chrystusa.

Dzieło zbawcze Jezusa Chrystusa uczeń będzie poznawał przede wszystkim na podstawie fragmentów Ewangelii według św. Łukasza.

Jezus w swym nauczaniu ukazał człowiekowi jego cel (królestwo Boże) i drogę prowadzącą do tego celu. Jezus, Bóg Wcielony, Syn Boży, sam przeszedł tę drogę jako pierwszy. Wybawił nas z niewoli grzechu przez swoją śmierć i zmartwychwstanie. Nie opuścił nas, jest z nami w szczególnych znakach (sakramentach), uczy, jak żyć, i prowadzi nas do Ojca we wspólnocie Kościoła.

Historia Kościoła jest ujęta w korelacji z nauczaniem historii na poziomie klasy 6.

Podobnie jak w poprzednim roku katecheta otrzymuje scenariusze katechez poświęconych liturgii. Zostały one zamieszczone w rozdziale na końcu podręcznika, by katecheta mógł do nich sięgnąć w odpowiednim czasie i wprowadzić uczniów w kolejne okresy i uroczystości roku liturgicznego.

JAK KORZYSTAĆ Z PORADNIKA METODYCZNEGO I PODRĘCZNIKA UCZNIA

Opracowanie każdej jednostki lekcyjnej zawiera spis potrzebnych **materiałów i pomocy, plan katechezy i szczegółowy scenariusz**.

Materiały i pomoce. Zawsze potrzebny będzie podręcznik ucznia, zazwyczaj Pismo Święte i świeca (którą katecheta zapala podczas czytania słowa Bożego), materiały dodatkowe do rozdania uczniom (katecheta może je wydrukować z internetu, ze strony Wydawnictwa WAM: www.nowe.katechizmy.pl), nagrania piosenek (do których proponujemy linki w scenariuszach i na naszej stronie). W niektórych scenariuszach katecheta znajdzie też linki do artykułów, które warto przeczytać, aby pogłębić lub poszerzyć wiedzę związaną z poszczególnymi tematami.

Plan katechezy ułatwi prowadzenie kolejnych części lekcji, gdy katecheta zna już treść scenariusza.

Scenariusz katechezy zawiera: „Część wstępną”, „Część zasadniczą katechezy”, „Podsumowanie”, propozycję „Zapisu w zeszycie”, czasem także „Zadanie domowe”.

CZĘŚĆ WSTĘPNA

Modlitwa na początku katechezy może być wprowadzona od razu po przywitaniu albo po krótkim wstępie wprowadzającym w nowy temat lub nawiązującym do różnych sytuacji z życia dzieci albo do treści poprzedniej katechezy.

Uwaga: **wszystkie zadania z podręcznika ucznia są opracowane w scenariuszach katechez**. Każde takie opracowanie kończy się **KLUCZEM DO ZADANIA**.

CZĘŚĆ ZASADNICZA KATECHEZY

Treści katechezy uczeń poznaje przede wszystkim przez materiały zawarte w podręczniku: teksty, obrazy i zdjęcia, rysunki, schematy i mapki.

Katecheta stara się, by teksty były czytane na głos: czyta je sam lub wybrani uczniowie. Niektóre z nich znajdzie nagrane na wskazanej wyżej stronie internetowej.

W opracowaniu kolejnych **PYTAŃ I ZADAŃ** pomogą wskazówki metodyczne. Uczniowie mogą pracować w małych zespołach (parami w ławce), większych grupach lub indywidualnie. Mogą uzupełniać notatki, tworzyć myślografy, stawiać pytania, odgrywać różne scenki, a także sięgać do swoich doświadczeń i podawać przykłady. Katecheta znajdzie w niektórych scenariuszach linki do krótkich materiałów filmowych dostępnych w internecie. W podręczniku są także zadania ukierunkowane na samokształcenie uczniów, tak bardzo cenione we współczesnej edukacji.

Rozmowy z uczniami. Bardzo ważną rolę w przebiegu katechezy odgrywa umiejętność stawiania przez katechetę pytań, ale też odpowiadania na nie. W scenariuszach katecheta znajdzie wiele takich pytań i przykładowych odpowiedzi, którymi może się inspirować.

Komentarze katechety. Treści biblijne i teologiczne wymagają często dopowiedzeń i wyjaśnień. Katecheta w razie potrzeby może sięgnąć do komentarzy zaproponowanych w scenariuszach.

PODSUMOWANIE

Ta część katechezy ma różny kształt metodyczny, ale zawsze zmierza do modlitwy końcowej zamieszczonej w podręczniku ucznia.

Zadania domowe. Ze względu na to, że uczniowie są przeciążeni nauką, w poradniku proponujemy bardzo zróżnicowane zadania domowe, które przede wszystkim nie wymagają wielkiego nakładu pracy i często są polecane jako zadania dodatkowe dla uczniów, którzy chcą poszerzyć swoje umiejętności.

Jeśli praca do domu została zadana, należy sprawdzić, czy wszyscy ją wykonali (przejsz po klasie i zajrzeć do otwartych zeszytów). Warto wziąć kilka zeszytów albo wezwać kilku uczniów do prezentacji zadania – i pracę ocenić. Zadanie domowe jest też dobrą formą aktywności dla uczniów, którzy chcą zdobyć ocenę celującą – wtedy staje się zadaniem dodatkowym dla chętnych.

Zapis w zeszycie. Oprócz tematu uczeń powinien mieć z zeszycie zapisane te zadania, które zostały wykonane jako pisemne na katechezie. W tym punkcie scenariusza podawane jest brzmienie zapisu.

Na koniec większej części materiału, na ogół na koniec rozdziału, proponujemy powtórzenie oparte na zdaniach zawierających najważniejsze treści do zapamiętania. Po rozdziale I katecheta znajdzie różne propozycje metod pracy z klasą z wykorzystaniem tych zdań.

PODRĘCZNIK UCZNIA

Podręcznik ma służyć uczniom do pracy samodzielnej i grupowej na lekcjach i w domu. Każda katecheza w podręczniku składa się z kilku tekstów, do których przygotowane zostały PYTANIA I ZADANIA. Uczniowie poznają przede wszystkim wybrane teksty PISMA ŚWIĘTEGO, szczególnie (zgodnie z programem) Ewangelię według św. Łukasza. Na ostatniej stronie podręcznika – podobnie jak w klasie 5 – znajduje się praktyczny opis odnośników biblijnych oraz spis wszystkich ksiąg Pisma Świętego razem ze skrótami biblijnymi. Obrazy i rysunki mają pomóc w odkrywaniu prawd wiary oraz wskazywaniu ich związku z codziennym życiem ludzi i przeżywaniem liturgii Kościoła. Podręcznik zawiera też propozycje MODLITWY związanej z treściami każdej katechezy. W rubryce WAŻNA WIADOMOŚĆ uczeń znajdzie wiedzę wartą zapamiętania i proponowaną do wprowadzenia w życie.

Zgodnie z zaleceniami korelacji międzyprzedmiotowej uczeń może skorzystać z kalendarium historii Kościoła, ukazanej na tle wydarzeń z historii powszechnej, oraz z tabeli zawierającej użyte w podręczniku związki frazeologiczne. Pomoce te zostały umieszczone na końcu podręcznika.

W wieku około 12-13 lat dzieci zaczynają uniezależniać się od najbliższego otoczenia (rodzinnego), a jednocześnie są wrażliwe na wartości grupy rówieśniczej, w której funkcjonują. Katecheza może pomóc młodzieży w zdobywaniu wewnętrznego przekonania co do własnej wartości – jako osób cennych w oczach Boga. Wychodząc naprzeciw potrzebie usamodzielniania się także

w życiu duchowym, proponujemy w podręczniku dostosowane do poziomu ucznia „Ćwiczenia duchowe”, oparte na doświadczeniach duchowości ignacjańskiej (jezuickiej). Siedem takich propozycji zamieszczonych zostało na stronach rozdziałowych podręcznika. Katecheta może zachęcić uczniów do systematycznej pracy nad swoim rozwojem duchowym. Oczywiście uczniowie nie są rozliczani z wykonania tych zadań, nie podlegają one też żadnej ocenie. Jedyną dopuszczalną formą informacji zwrotnej może się dokonać przez zachętę do podzielenia się doświadczeniami – najlepiej w rozmowie indywidualnej.

KATECHEZA 1

Wakacyjne szczęście

Cele katechezy

- Pomoc w odkrywaniu obecności Boga i znaczenia wiary dla pełni życia człowieka.
- Przedstawienie istoty godności człowieka.

Treści

- A.1. Sens i wartość ludzkiego życia. Godność osoby. Źródła ludzkiego szczęścia.
- D.1. Modlitwa postawą otwarcia się na Boga i fundamentem życia chrześcijańskiego.

Wymagania

Uczeń:

- A.1.1. przedstawia różne potrzeby ludzkie, w tym potrzebę sensu życia.

Postawy

Uczeń:

- A.1.a. angażuje się w naukę szkolną i pozaszkolną;
- A.1.b. dokonuje refleksji nad sensem swojego życia;
- E.1.a. angażuje się we własny rozwój emocjonalny i społeczny.

PLAN KATECHEZY

Część wstępna

1. Modlitwa: podziękowanie za wakacje.
2. Samokształcenie i organizacja pracy.

Część zasadnicza

3. Przeprowadzenie testu na szczęście (zad. 1).
4. Interpretacja opowiadania (zad. 2).
5. Porównanie zdjęcia z opowiadaniem (zad. 3).
6. Omówienie symboliki świecznika i światła w Piśmie Świętym (zad. 4).

Podsumowanie

7. Modlitwa dziękczynienia (śpiew).

MATERIAŁY I POMOCE

- podręcznik ucznia
- kontrakt z klasą z poprzedniego roku
- karteczki do przeprowadzenia ankiety
- nagranie: „Będę śpiewał Tobie, mocy moja”, np. bit.ly/39hFdkE [dostęp: 12.02.2021]

MODLITWA

Podziękujmy Panu Bogu za minione wakacje: za wolny czas, piękną pogodę, wypoczynek. Za miejsca, które zobaczyliśmy po raz pierwszy. Za ludzi, których poznaliśmy. Pomyślmy o tym przez chwilę (*Chwila ciszy*).

Poprośmy teraz o siłę na rozpoczynający się rok szkolny. Byśmy rozwijali swoją wiedzę, ale także wspólnotę klasową i przyjaźń z Bogiem. Otoczmy dobrymi myślami i modlitwą nowych uczniów w klasie (*Katecheta może wymienić imiona*) oraz tych, których już nie ma w naszym zespole klasowym (*Katecheta może wymienić imiona*).

Dziękuję Ci, Panie Jezu, za wakacje. Daj mi siłę do pracy w tym roku szkolnym. Naucz mnie, jak być szczęśliwym. Daj odwagę, bym głosił, że Ty jesteś źródłem mojego szczęścia.

SAMOKSZTAŁCENIE I ORGANIZACJA PRACY

Zanim przejdziemy do nauki, zorganizujemy sobie pracę. W roku szkolnym będziemy mieli około 60 lekcji. To dużo czasu, nie możemy go zmarnować. Dlatego jest ważne, byśmy poznali budowę podręcznika i sposób korzystania z niego, a także ustalili zasady obowiązujące na katechezie.

Katecheta poleca, by uczniowie przekartkowali podręcznik i podzielili się swoimi refleksjami i spostrzeżeniami. Następnie prosi, by znaleźli spis treści w podręczniku, i objaśnia, jak z niego korzystać (spis rozdziałów, katechezy liturgiczne; budowa katechezy, wykresy, indeksy).

Następnie katecheta omawia przedmiotowy system oceniania. Jeśli w szkole jest taka zasada, daje uczniom do wklejenia do zeszytu wymagania przedmiotowe. Można z uczniami ustalić tzw. kontrakt klasowy lub poprosić ich o przedstawienie ustaleń z godziny wychowawczej i ewentualnie uzgodnić ważne dla katechezy zasady (np. W czasie modlitwy zachowujemy spokój). Można także wykorzystać kontrakt z poprzedniego roku szkolnego – przeczytać go i zapytać o to, czy wymaga aktualizacji.

OPRACOWANIE ZADANIA 1.

Na dobry początek proponuję wam zrobienie testu psychologicznego. Trzeba go potraktować jako zabawę, ale może taka refleksja przyniesie każdemu z was jakieś poważne wnioski.

Odpowiedzcie na pytania testu „Sprawdź, czy jesteś człowiekiem szczęśliwym”. Zanotujcie liczbę odpowiedzi „tak”, a następnie przeczytajcie komentarz do swojego wyniku. Czy zgadzacie się ze stwierdzeniami zawartymi w komentarzu?

Katecheta proponuje krótką ankietę zbiorczą. Liczy w klasie osoby, które uzyskały od 1 do 4 punktów, od 5 do 8 i od 9 do 11. Można to przeprowadzić, zbierając małe karteczki, aby odpowiedzi były anonimowe. Można także wyliczyć średni wskaźnik poczucia szczęścia w klasie. Warto zachować wyniki i na jednej z ostatnich lekcji w roku test wykonać ponownie i porównać wyniki. W tym celu katecheta poleca, aby każdy uczeń pod tematem lekcji zapisał swój wynik, np.: Moje poczucie szczęścia: 4 punkty.

KLUCZ DO ZADANIA 1.

Odpowiedzi są indywidualne i nie podlegają ocenie katechety. Należy zwrócić uwagę, by odpowiedź na pytanie: „Czy zgadzasz się ze stwierdzeniami zawartymi w komentarzu do twojego wyniku?” była poparta uzasadnieniem.

OPRACOWANIE ZADANIA 2.

Przeczytam wam teraz opowiadanie „Szczęście Kacpra”. Wysłuchajcie uważnie tekstu. Każdy może robić to tak, jak woli: można usiąść wygodnie, zamknąć oczy i słuchać, ale można także śledzić tekst w podręczniku na s. 9.

Katecheta odczytuje opowiadanie, a następnie dokonuje analizy, zadając kilka podstawowych pytań do tekstu: Kiedy rozgrywa się akcja opowiadania? Jak chłopiec się czuje? Jak upłynął mu ostatni rok?

Na podstawie opowiadania „Szczęście Kacpra” powiedz, dlaczego chłopiec „czuje, że żyje”. Jak myślisz, komu był wdzięczny?

KLUCZ DO ZADANIA 2.

Kacper „czuje, że żyje”, bo lubi swoją klasę, poprzedni rok obfitował w osobiste sukcesy, miał udane wakacje, dostał własny pokój, jest posiadaczem nowego

smartfonu i słuchawek. Na podstawie tekstu można powiedzieć, że był wdzięczny rodzicom (wakacje, pokój), babci (smartfon), wujkowi (remont pokoju), rówieśnikom (dobra atmosfera w klasie).

OPRACOWANIE ZADANIA 3.

Katecheta poleca, aby uczniowie przyjrzeni się fotografii w podręczniku na s. 9.

Porównajcie sposób spędzenia wakacji przez młodzież na pielgrzymce oraz przez Kacpra. Czy opowiadanie „Szczęście Kacpra” wyklucza religijną postawę bohatera?

KLUCZ DO ZADANIA 3.

Młodzież ze zdjęcia poświęca wakacyjny czas nie tylko na wypoczynek i przygotowanie się do nowego roku szkolnego (remont), ale także na życie religijne, podejmując wysiłek pielgrzymowania. Opowiadanie „Szczęście Kacpra” nie wyklucza religijnej postawy chłopca. Postawa szczęścia, a szczególnie wdzięczności, jest może nawet śladem jego religijności, ale o niej nie przesądza. Ostatnie zdanie można zinterpretować w duchu wdzięczności Panu Bogu.

OPRACOWANIE ZADANIA 4.

Katecheta przypomina uczniom zasady odczytywania Pisma Świętego oraz zachowania w tym czasie (atmosfera refleksji, wyciszenia, namysłu).

CZYTANIE PISMA ŚWIĘTEGO: PSALM 119, 105

I EWANGELIA WG ŚW. ŁUKASZA 8, 16

Jak rozumiecie słowa Pisma Świętego? Co oznaczają światło i świecznik? Wymyślcie, co Kacper mógłby powiedzieć o swoich wakacjach kolegom, żeby dać świadectwo swojej wdzięczności Bogu.

KLUCZ DO ZADANIA 4.

Słowa Pisma Świętego mówią o życiu ludzkim, które potrzebuje światła, by człowiek nie zabłądził na dobrej drodze. Tym światłem jest słowo Boże, to ono daje nam możliwość rozpoznawania dobra i zła, uczy miłości. Światło oznacza mądrość słowa Bożego, a świecznik oznacza nieukrywanie w swoim życiu tego

światła, czyli dzielenie się nim z innymi, świadectwo obecności Boga w życiu człowieka.

Kacper mógłby kolegom powiedzieć, że za wszystko, co go spotkało na wakacjach, dziękuje Bogu. Jeśli modlił się o te sprawy, które się w okresie wakacji urzeczywistniły, może dać tego świadectwo.

Katecheta może rozwinąć tę kwestię, mówiąc, że w języku polskim jest określenie (frazeologizm) „chować coś pod korcem”. Pochodzi ono z podobnego fragmentu Ewangelii według świętego Mateusza i oznacza „ukrywać coś, trzymać w tajemnicy”.

OPRACOWANIE ZADANIA 5.

Katecheta może przeprowadzić jeszcze opracowanie zadania 5 – uczniowie dopisują trzy pytania do „testu na szczęście” tak, aby uwzględniały religijny sens szczęścia. Zadanie to może także być zadaniem domowym.

Katecheta przed modlitwą końcową poleca, by uczniowie zajrzeli na s. 6. Wyjaśnia, że przed każdym rozdziałem znajduje się propozycja „Ćwiczeń duchowych”. Są to „Ćwiczenia duchowe” oparte na duchowości św. Ignacego Loyoli. Uczeń, który chce pogłębić swoje życie duchowe, może wykonać poszczególne polecenia. Dobrze jest zapisać to, co się zauważyło, pomyślało i przeżyło podczas takiego rozmyślenia.

Katecheta zachęca uczniów do podjęcia ćwiczeń, ale podkreśla, że jest to sprawa wyłącznie między uczniem i Bogiem, nie należy to w żaden sposób do obowiązków ucznia ani zadań domowych. Jeśli ktoś zechce, może potem porozmawiać z katechetą o tym, jak przeżył ćwiczenie.

Każde ćwiczenie ma swój zasadniczy temat. Pierwszym jest zauważenie drugiego człowieka i szacunek do niego.

MODLITWA

NAUKA I ŚPIEW PIEŚNI „BĘDĘ ŚPIEWAŁ TOBIE, MOCY MOJA”¹.

Będę śpiewał Tobie, Mocy moja!

Ty, Panie jesteś mą nadzieją,

Tobie ufam i bać się nie będę.

ZADANIE DOMOWE

Zadanie 5.

KLUCZ DO ZADANIA 5.

Przykładowe pytania:

Czy chętnie uczestniczysz we Mszy Świętej?

Czy dziękujesz Bogu za piękno stworzonego świata?

Czy „kochasz bliźniego jak siebie samego”?

ZAPIS W ZESZYCIE

Temat: Wakacyjne szczęście

Moje poczucie szczęście: wynik ucznia.

¹ Słowa i muzyka: Jacek Sykulski

KATECHEZA 2

Dwa skrzydła. Jak poznamy świat

Cele katechezy

Ukazanie różnych sposobów poznania świata.
Rozwijanie poznania wiary.

Treści

A.2. Co to znaczy „wierzyć”? Wartość wiary w Boga.
Relacje wiary i wiedzy (rozumu).
Poznanie: zmysły, uczucia, rozum.
Racjonalność wiary.

Wymagania

Uczeń:
A.2.1. wyjaśnia pojęcie wiary;
wskazuje relacje między wiarą i wiedzą;
A.2.2. podaje argumenty za niesprzecznością wiary i wiedzy nauk przyrodniczych.

Postawy

Uczeń:
E.1.a. angażuje się we własny rozwój emocjonalny i społeczny.

PLAN KATECHEZY

Część wstępna

1. Modlitwa dziękczynna za możliwość uczenia się we wspólnocie szkolnej.
2. Rozmowa wstępna: interpretacja tematu katechezy.

Część zasadnicza

3. Czytanie wybiórcze katechezy – sposoby poznawania świata.
4. Samokształcenie – analiza planu lekcji.
5. Rozwiązywanie problemu: jak ludzie poznają świat (zad. 2 i 3).
6. Błogosławieństwo wiary – interpretacja postawy niewiernego Tomasza (zad. 4 i 5).

Podsumowanie

7. Modlitwa do Ducha Świętego.

MATERIAŁY I POMOCE

- podręcznik ucznia
- plan lekcji uczniów

MODLITWA

Katecheta wybiera pięcioro uczniów do modlitwy Psalmem (każdy uczeń przeczyta jedną liniijkę), mogą to być także ochotnicy.

Przed nami kolejny rok szkolny. Dziękujemy Ci, Panie Jezu, za możliwość wspólnego uczenia się. Za czas pokoju. Za zdrowie. Chcemy wszystkie te Twoje dary wykorzystać jak najlepiej.

Uczniowie czytają fragment Psalmu 25, 4-5 na s. 13 na marginesie w podręczniku ucznia – każdy po jednej liniijke.

ROZMOWA WSTĘPNA: INTERPRETACJA PRZENOŚNI Z TEMATU KATECHEZY

Katecheta pyta uczniów, co się dzieje, gdy jakieś stworzenie, które ma dwa skrzydła, nagle zostanie pozbawione jednego z nich. Uczniowie wypowiadają się, a katecheta prowadzi krótką wstępną rozmowę do sformułowania wniosku, że lot ptaka jest utrudniony lub nawet niemożliwy.

Zapiszcie temat katechezy: Dwa skrzydła. Jak poznajemy świat.

Dziś zajmiemy się ważnym pytaniem, jak człowiek poznaje świat. Już temat lekcji wskazuje, że pełny obraz świata jest możliwy dzięki co najmniej dwom „narzędziom”. Przypomnijcie test na szczęście z poprzedniej katechezy. Czy pytania, które były w nim zawarte, mogły w pełni zbadać szczęście człowieka? Jakie pytania dopisaliście w domu?

Katecheta sprawdza zadanie domowe (pytania uczniów ułożone do testu) i podsumowuje, że dwa rodzaje pytań: o fakty „psychologiczne” i sferę religijną życia człowieka z pewnością charakteryzują je pełniej.

Tak samo jest z rzeczywistością, światem. Jest on tak skomplikowany, że chcąc wnikliwie poznać go w pełni, należy używać w tym celu wielu narzędzi poznania.

OPRACOWANIE ZADANIA 1.

Na podstawie „Ważnej wiadomości” przypomnijcie – bo mówiliśmy o tym już w klasie piątej – jakie są sposoby poznawania świata. Przeglądając treści katechezy, znajdziemy przykłady różnych sposobów poznawania jednego obiektu.

Na bieżąco będziemy sporządzać notatkę graficzną. Dziś zrobimy to wspólnie, tak będziecie na kolejnych katechezach wiedzieli, na czym polega notowanie graficzne.

Pod tematem lekcji uczniowie zapisują nagłówek notatki: SPOSOBY POZNAWANIA ŚWIATA, i od tego napisu rysują trzy strzałki (a w nawiasach notują przykłady). Notatkę uzupełniają, np. schematycznie narysowaną lupą.

KLUCZ DO ZADANIA 1.

Świat poznajemy przez sztukę, religię i naukę.

Przykłady: dziewczynka z żartu rysunkowego poznaje wierzbówkę kiprzącą przez sztukę, a kobieta ze zdjęcia np. przez zmysły (wącha ją), naukowo albo religijnie (dziękuje Bogu za piękno stworzonego świata).

SAMOKSZTAŁCENIE – ANALIZA PLANU LEKCJI

Katecheta poleca uczniom, by przeanalizowali swój plan lekcji. Czy szkoła oferuje różne sposoby poznania świata?

OPRACOWANIE ZADANIA 2.

Przeczytam wam opis tej rośliny górskiej, zamieszczony w podręczniku, a wy słuchając, zastanawiajcie się, skąd autor tego tekstu zaczerpnął informacje do opisu rośliny.

KLUCZ DO ZADANIA 2.

Autor miał informacje z obserwacji własnych (wzrok) i badań eksperymentalnych (autor podaje liczby, które wymagają długotrwałych eksperymentów), ale także od innych ludzi (np. jeśli jest przyrodnikiem, to od innych musiał dowiedzieć się, jakie jest zastosowanie tej rośliny w gospodarstwie). Wykazuje się także wrażliwością estetyczną, bo pisze, że roślina ta tworzy efektowne (czyli ładne, wpadające w oko, zwracające uwagę) skupiska.

OPRACOWANIE ZADANIA 3.

Jak sądzicie, w jaki sposób poznaje świat osoba przedstawiona na zdjęciu: uczuciami, zmysłami czy rozumem?

Przeprowadźcie w klasie sondę, czy osoba przedstawiona na zdjęciu poznaje świat za pomocą zmysłów, uczuć czy rozumu.

– Co myśli ta osoba?

Katecheta prosi o zapisanie krótkich, 1-2-zdaniowych, wypowiedzi. Chętni uczniowie czytają swoje zapisy.

KLUCZ DO ZADANIA 3.

Uczniowie mogą podać każdą z tych odpowiedzi. Katecheta ustosunkowuje się do spójności wypowiedzi z uzasadnieniem. Celem zadania jest uświadczenie uczniom, że trzy wymienione sposoby poznawania świata przenikają się i uzupełniają, a nie są przeciwstawne. Czasami nawet trudno stwierdzić, jakiego rodzaju jest to sposób.

Mogą paść różne odpowiedzi na pytanie, co myśli osoba ze zdjęcia. Jest to zadanie na kreatywność.

CZYTANIE PISMA ŚWIĘTEGO: EWANGELIA WG ŚW. JANA 20, 24-29

Przygotujecie odczytanie fragmentu Ewangelii według św. Jana z podziałem na role. Wskażcie, ile osób potrzebujemy do wykonania tego zadania. *Uczniowie wskazują: narrator, Tomasz, uczniowie (np. 2-3 osoby), Jezus.*

OPRACOWANIE ZADANIA 4.

Jakie ważne wydarzenie poprzedziło opisaną sytuację? Na czym polegał problem Tomasza?

KLUCZ DO ZADANIA 4.

Opisaną sytuację poprzedziło zmartwychwstanie Pana Jezusa. Tomasz nie wierzył relacji uczniów, swych przyjaciół. Musiał koniecznie przekonać się „na własne oczy”, że jest tak, jak mówili inni.

Katecheta wprowadza frazeologizm „niewierny Tomasz” i objaśnia jego znaczenie: to człowiek, który nie ufa innym, niedowiarek. Uczniowie zapisują w zeszytach frazeologizm i jego znaczenie.

OPRACOWANIE ZADANIA 5.

We fragmencie encykliki św. Jana Pawła II, *Fides et ratio* (podręcznik ucznia s. 13) znajdźcie zdanie, które może być komentarzem do rozmowy Pana Jezusa z niewiernym Tomaszem.

KLUCZ DO ZADANIA 5.

Pasuje kilka zdań.

Warto zauważyć, że z tego tekstu wzięto formułę tematu lekcji: „dwa skrzydła”.

MODLITWA

Duchu Święty, spraw, byśmy nie byli niewiernymi Tomaszami. Daj nam dwa skrzydła: rozum i wiarę, byśmy w pełni poznali świat.

Duchu Święty, który oświecasz serca i umysły nasze, dodaj nam ochoty, aby ta nauka była dla nas pożytkiem doczesnym i wiecznym. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen.

ZADANIE DOMOWE

Przejrzyj swoje albumy rodzinne lub elektroniczne zasoby zdjęć. Czy masz swoje zdjęcie, które mogłoby być ilustracją w tej katechezie? Wklej je do zeszytu lub w kilku zdaniach opisz.

ZAPIS W ZESZYCIE

Temat: Dwa skrzydła. Jak poznajemy świat

Notatka graficzna: Sposoby poznawania świata
niewierny Tomasz – niedowiarek

KATECHEZA 3

Dzieci światłości

Cele katechezy

Rozwijanie świadomości godności chrześcijańskiej wynikającej z chrztu świętego.

Treści

A.1; B.4. Godność chrześcijanina wynikająca z chrztu świętego. Misja królewska, prorocka i kapłańska. Tu i teraz jesteśmy ludem Bożym.

C.1. Powołanie człowieka do czynienia dobra.

Istnienie i przyczyny zła oraz nieszczęść.

C.2. Zasady i motywacja dokonywania samodzielnych wyborów moralnych.

Hierarchia wartości oparta na wierze. Wierność Bogu.

Interpretacja własnego doświadczenia życiowego w świetle wezwania Bożego (formacja sumienia).

F.2. Odpowiedzialność świeckich za Kościół. Pojęcie i istota apostołstwa.

Zaangażowanie chrześcijanina w różne formy apostołstwa.

Zadania chrześcijanina w życiu społecznym.

Wymagania

Uczeń:

A.1.3. wymienia wartości nadające sens ludzkiemu życiu;

A.1.4. wyjaśnia pojęcie godności człowieka i wskazuje jej źródła;

A.1.4. wskazuje na godność człowieka jako fundamentalną wartość ludzką i analizuje znaczenie szacunku do siebie i innych;

B.4.2. opisuje, na czym polega odpowiedzialność za dar chrztu świętego;

B.4.3. uzasadnia godność chrześcijanina wynikającą z chrztu świętego (udział w misji kapłańskiej, prorockiej i królewskiej).

Postawy

Uczeń:

A.1.c. okazuje szacunek wobec siebie i innych;

B.4.a. przejawia postawę wdzięczności Bogu za sakrament chrztu świętego;

B.4.b. jest odpowiedzialny za dar chrztu świętego;

B.4.d. przestrzega w życiu zobowiązań wynikających z chrztu świętego;

B.4.c. szanuje godność własną i innych.

PLAN KATECHEZY**Część wstępna**

1. Rozmowa wstępna – rozumienie określenia „dzieci światłości”.
2. Modlitwa: dziękczynienie za chrzest i prośba o siłę w wypełnianiu zadań dziecka światłości.

Część zasadnicza

3. Interpretacja fresku i zdjęcia: godność człowieka i chrześcijanina.
4. Trzy zadania Kościoła (zad. 2, 3 i 4).
5. Rozszerzenie pojęcia „misjonarz” (zad. 5).

Podsumowanie

6. Modlitwa: druga część i śpiew „Ludu kapłański”.

MATERIAŁY I POMOCE

- podręcznik ucznia
- nagranie pieśni „Ludu kapłański, ludu królewski”, np. bit.ly/3eJ6EYT [dostęp: 12.02.2021]

ROZMOWA WSTĘPNA

Zapiszcie temat dzisiejszej katechezy: „Dzieci światłości”. Jak rozumiecie to określenie? Jakimi innymi wyrazami można by zastąpić słowo „światłości”?

Katecheta inicjuje rozmowę. Uczniowie podają swoje propozycje, np. dzieci dobra, dzieci blasku, dzieci porządku, dzieci prawdy.

Zapiszcie te propozycje do zeszytu.

MODLITWA

Katecheta rozpoczyna modlitwę. Można ją przeprowadzić przy zapalonej świecy lub lampionie. Modlimy się drugą częścią modlitwy z podręcznika, s. 15.

Jesteśmy dziećmi światłości. Dziękujemy za dar życia i chrztu. Prosimy o siłę do wypełniania naszych zobowiązań i rozwijania Bożej miłości w naszych rodzinach, szkole, grupach rówieśniczych. Amen.

OPRACOWANIE ZADANIA 1.

Przyjrzyjcie się ilustracjom i powiedzcie, na czym polega godność człowieka i chrześcijanina.

KLUCZ DO ZADANIA 1.

Godność człowieka – interpretacja fresku. Na fresku ukazana jest wizja stworzenia człowieka na obraz Boga. Godność człowieka polega właśnie na tym, że jest podobny do Boga, że jest między nim a Bogiem relacja, porozumienie (widać to w zbliżających się ku sobie dłoniach). Bóg nieustannie patrzy na człowieka, co oznacza, że otacza go swoją troską i uwagą.

Godność chrześcijanina – interpretacja zdjęcia. Na zdjęciu jest ukazany obrzęd chrztu. Widać paschał (dużą świecę), której płomień oznacza światło Jezusa Chrystusa. Przyjęcie tego światła (chrzest) jest istotą godności chrześcijanina, czyli człowieka ochrzczonego.

Katecheta poleca, aby do wypisanych poprzednio określić synonimicznych uczniowie dopisali: chrześcijanin (mogą to zrobić ozdobnymi literami).

OPRACOWANIE ZADANIA 2 – PRACA INDYWIDUALNA Z PODZIAŁEM

Katecheta prosi uczniów o odliczenie do trzech, tym samym każdy uczeń ma oznaczony numer części zadania 2, który wykona. Jest to zadanie czasochłonne, dlatego taki jego podział jest konieczny.

Godność chrześcijanina włącza nas do Kościoła i stawia przed nami trzy ważne zadania do wykonania. Są one opisane w tekście pod tytułem „Trzy zadania” na s. 14. Zatem mamy do wykonania trzy misje: kapłańską, prorocką i królewską. Każdy z was ma do opracowania według wzoru z podręcznika jedną misję. Chodzi o to, byśmy napisali tekst tak, jakbyśmy go wypowiadali w swoim imieniu. Trzeba zatem zmienić osobę i liczbę czasowników: z „oni” (3 os. l. mn.) na „ja” (1 os. l. poj.). Ważne jest to, żeby tekst zmieniać, by przystosować go do waszych doświadczeń, by stał się on bliski waszemu konkretnemu życiu.

Po wykonaniu zadania katecheta wysłuchuje odpowiedzi i nanosi ewentualne poprawki na propozycje uczniów.

KLUCZ DO ZADANIA 2.

Misja kapłańska: Jako ochrzczone 20 maja w parafii pw. św. Stanisława jestem włączony w kapłaństwo Chrystusa i powołany do budowania Kościoła swoją wiarą, nadzieją i miłością. Staję się kapłanem, kiedy konflikty w klasie i szkole znoszę cierpliwie i ofiaruję Bogu w codzienności swoje uczynki, modlitwy, życie szkolne, a także czas wolny i swoje zainteresowania.

Misja prorocka: Wypełniam misję prorocką, kiedy nie tylko mówię o Ewangelii, ale także świadczę o niej swoim postępowaniem. Światłem nauki Chrystusa rozjaśniam wszystko, co robię, i pamiętam o Nim zawsze: gdy się uczę, gdy pomagam rodzicom w domu, gdy jestem na treningu z kolegami.

Misja królewska: Chrystus obdarza mnie godnością, bo jestem ochrzczony. Dzięki Niemu nie jestem niewolnikiem grzechu, lecz umiem panować nad sobą. Dzięki pomocy Ducha Świętego jestem wewnętrznie uporządkowany. Mogę służyć innym tym, co mam, na przykład pięknym śpiewem i wyraźnym czytaniem. To robię naprawdę dobrze. Zmieniam świat w duchu Ewangelii i przybliżam królowanie Chrystusa Króla.

OPRACOWANIE ZADANIA 3.

Przyjrzyjcie się rysunkowi ze strony 15. Jak zinterpretujesz symbolikę lustra w świetle tego, co przeczytaliśmy w tekście „Trzy zadania”?

KLUCZ DO ZADANIA 3.

Analiza: Przed lustrem stoi chłopiec, który sprząta (ma miotłę). W odbiciu widać postać proroka (ubiór, laska).

Interpretacja: Taki rysunek ukazuje, że w naszym codziennym życiu, także w prostych czynnościach, jesteśmy prorokami: zaświadczyamy o Jezusie Chrystusie.

OPRACOWANIE ZADANIA 4.

CZYTANIE PISMA ŚWIĘTEGO: DRUGI LIST DO TESALONICZAN 3, 1B

KLUCZ DO ZADANIA 4.

Fragment Pisma Świętego – Drugi List do Tesaloniczan, który jest w podręczniku, stanowi komentarz do jednej z misji. Jest to komentarz do misji prorockiej, bo mówi o szerzeniu słowa Pańskiego, czyli Ewangelii.

OPRACOWANIE ZADANIA 5.

Czy w kontekście tego, co powiedzieliśmy dziś na katechezie, można nazwać chrześcijan „misjonarzami”? Jakie jest pierwsze znaczenie tego słowa?

KLUCZ DO ZADANIA 5.

Pierwsze znaczenie słowa „misjonarz” to „osoba wysłana przez Kościół lub związek wyznaniowy w celu szerzenia wiary chrześcijańskiej według słów Jezusa Chrystusa”, ale tego określenia można użyć w znaczeniu szerszym. Misjonarzem jest każdy ochrzczony, ponieważ został włączony w potrójną misję Kościoła, w jego trzy zadania.

Katecheta poleca dopisanie do notatki w zeszycie słowa „misjonarze”.

MODLITWA

Panie Jezu, zostaliśmy stworzeni na obraz i podobieństwo Boga, a przez chrzest włączeni do Twojego Kościoła. Jesteśmy dziećmi światłości. Dziękujemy za dar życia i chrztu.

ŚPIEW: „LUDU KAPŁAŃSKI, LUDU KRÓLEWSKI”

Uczniowie śpiewają tylko refren.

Ludu kapłański, ludu królewski,
zgromadzenie święte, ludu Boży,
śpiewaj twemu Panu.

ZADANIE DOMOWE

Sprawdź datę swojego chrztu i wpisz do zeszytu, uzupełniając zdanie:
Jestem dzieckiem światłości od

ZAPIS W ZESZYCIE

Temat katechezy: Dzieci światłości.

Określenia synonimiczne: dzieci dobra, dzieci blasku, dzieci porządku, dzieci prawdy, CHRZEŚCIJANIE, misjonarze.

Jestem dzieckiem światłości od *tu: data chrztu ucznia.*

KATECHEZA 4

Nikt nie jest samotną wyspą

Cele katechezy

Przedstawienie istoty, źródeł i znaczenia godności człowieka.

Treści

C.2. Hierarchia wartości oparta na wierze. Wierność Bogu.

Interpretacja własnego doświadczenia życiowego w świetle wezwania Bożego (formacja sumienia).

E.1. Pojęcie wspólnoty, podstawowe wspólnoty życia.

Zadania wobec rodziny, grupy rówieśniczej, narodu, Kościoła.

Wartości stanowiące fundament relacji międzyludzkich: szacunek dla siebie i innych ludzi oraz postawa odpowiedzialności za siebie i innych.

Wymagania

Uczeń:

A.1.5. wymienia źródła autentycznego i trwałego szczęścia;

E.1.2. przedstawia, na czym polega uczestnictwo w życiu różnych wspólnot Kościoła, narodu, rodziny, grupy szkolnej i koleżeńskiej.

Postawy

Uczeń:

A.1.e. dąży do szczęścia własnego i bliźnich;

A.1.f. angażuje się w służbę na rzecz drugiego człowieka;

E.1.a. włącza się aktywnie w życie Kościoła, rodziny, szkoły i społeczeństwa;

E.1.c. zachowuje kulturę bycia w grupie;

E.1.d. reaguje na niewłaściwe zachowania w określonej grupie.

PLAN KATECHEZY

Część wstępna

1. Jesteśmy wspólnotą: zabawa z włóczką.
2. Modlitwa o wrażliwość we wspólnocie klasowej.

Część zasadnicza

3. Znaczenie wspólnoty (zad. 1).
4. Interpretacja tematu katechezy (zad. 2).
5. Wskazanie bohaterów literackich, których łączy mocna więź (zad. 3).
6. Interpretacja tekstów Pisma Świętego (zad. 4) – praca w parach.

Podsumowanie

7. Modlitwa „Ojcze nasz”.
8. Wyjaśnienie sensu użycia liczby mnogiej w modlitwie „Ojcze nasz” (zad. 5).

MATERIAŁY I POMOCE

- podręcznik ucznia
- kłębek mocnej włóczki
- zdjęcia ludzkich osiągnięć, np. lądowanie na Księżycu, katedra gotycka, duży zbiór biblioteczny, małe noworodek w inkubatorze
- wydruk tabelki (Materiały do druku) dla każdego ucznia

ZABAWA

Katecheta proponuje uczniom zabawę, która polega na połączeniu wszystkich uczniów i katechety w sieć. Katecheta trzyma w ręce kłębek włóczki, oplata jej palce wokół dłoni i wypowiada imię jednego ucznia, do którego rzuca kłębek. Ten uczeń chwytając kłębek, wypowiada kolejne imię i rzuca włóczkę do tej osoby. Każda kolejna oplata wokół dłoni włóczkę. Zabawa trwa, aż wszyscy zostaną połączeni.

MODLITWA

Panie Jezu, połączyłeś nas w jedną klasę. Tworzymy wspólnotę.

Panie Jezu, nauczyłeś nas modlić się razem do Boga, który jest naszym Ojcem. Chcemy pamiętać, że jesteśmy rodziną. Ucz nas wrażliwości na innych, abyśmy umieli nieść pomoc innym. „Ojcze nasz...”.

OPRACOWANIE ZADANIA 1.

Co uważacie za największe osiągnięcie ludzkości?
Czy mógłby tego dokonać pojedynczy człowiek?

Jeśli uczniowie nie mają pomysłów, katecheta może wyświetlić zdjęcia (patrz: MATERIAŁY I POMOCY) lub wykorzystać je po wypowiedziach uczniów.

KLUCZ DO ZADANIA 1.

Wielkie osiągnięcia ludzkości są najczęściej efektem pracy zespołowej. Może to być zespół pracujący w jednym czasie albo pokolenia następujące po sobie i kontynuujące swoją pracę (np. tak przebiegała budowa katedry gotyckiej, tak są dokonywane odkrycia naukowe).

Katecheta poleca zapisanie tematu lekcji.

OPRACOWANIE ZADANIA 2 – PIERWSZA CZĘŚĆ

Jak rozumiecie przenośny sens tematu dzisiejszej katechezy?

KLUCZ DO ZADANIA 2 – PIERWSZA CZĘŚĆ

„Nikt nie jest samotną wyspą” – zdanie to oznacza, że żaden człowiek na świecie nie jest skazany na siebie. Może liczyć na pomoc innych, ale sam też powinien zwracać uwagę na innych, aby w razie potrzeby im pomóc. Powołaniem człowieka jest życie we wspólnocie. Mówi się, że człowiek jest istotą społeczną, co oznacza, że inni są mu potrzebni do normalnego rozwoju i do realizacji swojego powołania.

Katecheta zwraca uwagę, że temat wspólnotowości jest często poruszany w lekturach. To właśnie wątki przyjaźni, współpracy i budowania relacji sprawiają, że książki są ciekawe. Katecheta może zapytać uczniów o przykłady takich lektur – nie tylko szkolnych.

OPRACOWANIE ZADANIA 3.

A teraz z podanych w podręczniku lektur obowiązkowych wybierzcie jedną, wskażcie parę bohaterów, których łączyła relacja oparta na szacunku i odpowiedzialności. Podajcie jeden konkretny przykład, który ujawnia te postawy.

Katecheta wręcza uczniom przygotowaną tabelkę do wklejenia do zeszytu (Materiały do druku), aby zaoszczędzić czas przy sporządzaniu notatki. Jeśli któraś z lektur nie była jeszcze omówiona, można zostawić puste miejsce do uzupełnienia, gdy lektura będzie interpretowana na języku polskim.

KLUCZ DO ZADANIA 3.

Przykładowe odpowiedzi:

Lp.	Autor	Tytuł	Para bohaterów	Przykład
1.	Henryk Sienkiewicz	„W pustyni i w puszczy”	Staś Tarkowski i Nel Rawlison	Podczas porwania Staś opiekuje się 8-letnią dziewczynką. Zdobywa dla niej jedzenie. Broni jej. Pociesza, by się nie bała. Dzięki jego zaradności udaje się wyleczyć Nel, która choruje na chorobę tropikalną.
2.	Ferenc Molnár	„Chłopcy z Placu Broni”	Janosz Boka, Erno Nemeček, a także inni chłopcy z grupy przyjaciół	Chłopcy stanowią grupę przyjaciół, których łączy przywiązanie do miejsca wspólnych zabaw – Placu Broni. Są wobec siebie lojalni, dają sobie nawzajem możliwość poprawy złego zachowania. Chory Nemeček w kluczowym momencie pojawia się na Placu Broni, by pomóc w utrzymaniu go w walce z Czerwonymi Koszulami. Poświęca się dla grupy. Dzięki niemu chłopcy wygrywają.
3.	John Ronald Reuel Tolkien	„Hobbit, czyli tam i z powrotem”	Bilbo Baggins wraz z kompanią krasnoludów i Gandalf	W czasie wyprawy Gandalf wielokrotnie ratuje kompanię krasnoludów, a także Bilba, przed niebezpieczeństwami. Czarodziej nie tylko powierza Bilbowi misję do wypełnienia, ale też w razie potrzeby interweniuje. Każdy z kompanii mógł liczyć na pomoc innych. Na przykład, gdy podczas przeprawy przez Mroczną Puszczę Bombur wpadł do Zaczarowanej Rzeki, krasnoludy wyciągnęły go i niosły nieprzytomnego przez Mroczną Puszczę.
4.	Clive Staples Lewis	„Opowieści z Narnii”	Lew Aslan i Edmund	Lew przebacza Edmundowi zdradę i poświęca dla niego życie.

OPRACOWANIE ZADANIA 4 – PRACA W PARACH

Nie tylko literatura piękna mówi o znaczeniu więzi międzyludzkich. Od początku mówił o tym do ludzi Pan Bóg słowami Pisma Świętego. Już w Księdze Rodzaju czytamy o tym. Także w kolejnych księgach.

 CZYTANIE PISMA ŚWIĘTEGO: NA PODSTAWIE KSIĘGI RODZAJU 2, 18A.

ORAZ KSIĘGA KOHELETA 4, 9-10A

Katecheta poleca znalezienie tezy i dwóch argumentów we fragmencie Księgi Koheleta. Przypomina, że teza jest to konkretne twierdzenie wyrażone zdaniem oznajmującym.

 KLUCZ DO ZADANIA 4.

Teza: Lepiej jest dwóm niż jednemu.

Argumenty z tekstu: 1. Dwaj razem więcej zarobią. 2. Jeden będzie wspierał drugiego w kryzysie lub zwątpieniu.

Przykładowe argumenty ucznia: 1. Razem raźniej się pracuje. 2. Każdy coś innego potrafi lepiej robić, więc można podzielić się pracą. 3. Gdy ktoś zachoruje, pracę może wykonywać drugi.

MODLITWA

Pomódlmy się ponownie modlitwą „Ojcze nasz”.

OPRACOWANIE ZADANIA 5.

Dlaczego w Modlitwie Pańskiej mówimy „Ojcze nasz”, a nie „Ojcze mój”?

Katecheta może odpowiedzieć, że odpowiedzi można poszukać w tekście „Lud” (podręcznik ucznia, s. 17).

 KLUCZ DO ZADANIA 5.

Bóg stworzył wszystkich ludzi jako braci. Skoro On jest Ojcem, a my braćmi, tworzymy wspólnotę, rodzinę – jesteśmy za siebie odpowiedzialni. Bóg zbawia ludzi nie pojedynczo, ale we wspólnocie.

ZADANIE DOMOWE

Część druga zadania 2: W tekstach tej katechezy wskaż sformułowania, które mogą stanowić wyjaśnienie tematu lekcji.

KLUCZ DO ZADANIA 2 – DRUGA CZĘŚĆ.

1. Kontrargumentem jest wypowiedź dziewczynki z żartu rysunkowego, bo wiadomo, że nie poradzi sobie sama z zabiegiem dentystycznym; 2. Aby się urodzić, potrzebowaliśmy całej armii przodków; 3. Pismo Święte: „Nie jest dobrze, żeby człowiek był sam”; 4. „Lepiej jest dwom niż jednemu”; Tekst „Lud”: podobało się Bogu [...] uczynić z nich lud; 5. Modlitwa: Chcemy pamiętać, że jesteśmy rodziną.

ZAPIS W ZESZYCIE

Temat: Nikt nie jest samotną wyspą.

Tabela z analizy lektur.

Teza i 2 argumenty z Pisma Świętego, 3 argumenty własne.

KATECHEZA 5

Jesteśmy częścią wielkiego ładu

Cele katechezy

Przedstawienie istoty, źródeł i znaczenia godności człowieka.

Zapoznanie z opisem wspólnoty chrześcijan: Dz 2, 42. 44-47a.

Treści

C.2. Hierarchia wartości oparta na wierze. Wierność Bogu.

Interpretacja własnego doświadczenia życiowego w świetle wezwania Bożego (formacja sumienia).

E.1. Pojęcie wspólnoty, podstawowe wspólnoty życia.

Zadania wobec rodziny, grupy rówieśniczej, narodu, Kościoła.

Wartości stanowiące fundament relacji międzyludzkich: szacunek dla siebie i innych ludzi oraz postawa odpowiedzialności za siebie i innych.

Wymagania

Uczeń:

E.1.2. przedstawia, na czym polega uczestnictwo w życiu różnych wspólnot Kościoła, narodu, rodziny, grupy szkolnej i koleżeńskiej.

Postawy

Uczeń:

E.1.e. podejmuje wysiłek właściwego zachowania w rodzinie, szkole, grupie rówieśniczej i na portalach społecznościowych;

E.1.f. wspiera akcje pomocy potrzebującym.

PLAN KATECHEZY

Część wstępna

1. Modlitwa o jedność we wspólnotach.
2. Analiza tematu lekcji.

Część zasadnicza

3. Gromadzenie przykładów wspólnotowego wymiaru życia ludzkiego (zad. 1, 2, 3.A).
4. Wskazanie istoty wspólnoty pierwszych chrześcijan – modlitwa (zad. 3.B).
5. Opracowanie warunków dobrej wspólnoty (zad. 5).
6. Wspólnota w czasie (zad. 6).

Podsumowanie

7. Modlitwa: śpiew „Patrzę na ptaki i liście polne”.

MATERIAŁY I POMOCE

- podręcznik ucznia
- nagranie pieśni „Patrzę na ptaki i liście polne / Abyśmy byli jedno”, np. bit.ly/3hHPIZN [dostęp: 12.02.2021]

MODLITWA

Panie Jezu, wiemy, że nikt nie jest samotną wyspą, a to znaczy, że jesteśmy częścią wielkiego ładu. Częścią Twojego Kościoła.

Panie Jezu Chryste, prosimy Cię o jedność. Zburz w nas mury, które nas dzielą. Umocnij to, co nas łączy. Pomóż szukać dróg spotkania w naszych rodzinach, szkołach, parafiach, społeczeństwie.

ANALIZA TEMATU KATECHEZY – ROZMOWA WSTĘPNA

Zapiszcie temat katechezy: „Jesteśmy częścią wielkiego ładu”. Porównajcie go z tematem poprzedniej lekcji. Czy dzisiejsze sformułowanie oznacza to samo? Czy drugą lekcję poświęcimy na mówienie o tych samych sprawach? Jak sądzicie?

Katecheta zaczyna swobodną wymianę myśli. Powrót do poprzedniej katechezy ma za zadanie pokazać ciągłość podejmowanych zagadnień. Podane dwa określenia metaforyczne znaczą to samo, jednak „Jesteśmy częścią wielkiego ładu” podkreśla bardziej to, że na lekcji będzie mowa o wspólnotach, podczas gdy poprzednia lekcja podejmowała temat konieczności budowania wspólnot z jednostek. Dobrze, żeby katecheta stosował tę metodę, bo pomaga ona utrwalać w uczniach konieczność budowania z wiedzy systemu. Chodzi o korzystanie z konstruktywizmu poznawczego: z pojedynczych informacji uczeń pod kierunkiem nauczyciela buduje spójną wiedzę o świecie. To trochę tak jak z łączenia pojedynczych puzzli powstaje obraz, który niejako wyłania się dzięki przemyślanemu układaniu elementów.

OPRACOWANIE ZADANIA 1.

Uporządkujcie nazwy osób według zakresu znaczeniowego: od najwęższego do najszerszego. Następnie według tego wzoru ułóżcie własne (osobiste) listy, które zaczną się od was.

KLUCZ DO ZADANIA 1.

- a. maratończyk, długodystansowiec, biegacz, lekkoatleta, sportowiec;
- b. Michał, ojciec, rodzic, domownik;
- c. warszawianin, Mazowszanin, Polak, Europejczyk;

d. katolik, chrześcijanin, monoteista, wierzący;
e. przykładowe osobiste listy: Paweł, szóstkłasiśta, podstawówkowicz, uczeń;
Przykład osobistej listy ucznia:
Ewa, zastępowa, harcerka, działaczka;
Ola, pianistka, solistka, instrumentalistka, muzyk, artystka.

Warto zwrócić uwagę w przykładzie c. na pisownię słowa „warszawianin” małą literą, podczas gdy następne słowa są pisane wielką. Nazwy mieszkańców miejscowości piszemy małą literą, a nazwy mieszkańców regionów, krajów, kontynentów – wielką.

OPRACOWANIE ZADANIA 2.

Wypiszcie wspólnoty, w których żyjecie. Możecie wykorzystać własny szereg przynależności z zadania 1. Co w tych wspólnotach otrzymujecie, a co do nich wnosicie?

KLUCZ DO ZADANIA 2.

Przykładowe wspólnoty: rodzina, klasa, szkoła, grupa baletowa, klasa skrzypiec, zastęp, drużyna sportowa, lektorzy w parafii, mieszkańcy ulicy Prostej.

Uczniowie na podstawie swojego doświadczenia podają przykłady tego, co otrzymują ze wspólnot i co do nich wnoszą. Warto, by katecheta zwrócił uwagę, że nie chodzi tylko o rzeczy materialne.

OPRACOWANIE ZADANIA 3 – W DWÓCH ETAPACH

Przeczytajcie polecenie zadania 3. W swoich propozycjach wykorzystajcie swoje odpowiedzi do zadania 2.

Uczniowie podają przykłady innych zdjęć niż w podręczniku na s. 18, które mogłyby być ilustracjami do tej katechezy.

KLUCZ DO ZADANIA 3 – CZĘŚĆ 1.

Mogą to być wspólnoty wymienione w zadaniu 2, np. sąsiedzi, orkiestra szkoły muzycznej, ministranci.

CZYTANIE PISMA ŚWIĘTEGO: DZIEJE APOSTOLSKIE 2, 42. 44-47A

Które ze zdjęć w podręczniku na s. 18 pasuje jako ilustracja do fragmentu Dziejów Apostolskich? Czy takie wspólnoty istnieją także dziś?

Katecheta zwraca uwagę, by wskazanie zdjęcia było poparte uzasadnieniem.

KLUCZ DO ZADANIA 3 – CZĘŚĆ 2.

Dobłą ilustracją do Dziejów Apostolskich jest fotografia wspólnoty podczas Mszy Świętej, bo „łamanie chleba” i „trwanie na modlitwie” jest najistotniejsze w tym fragmencie Pisma Świętego. Wszelkie inne przejawy wspólnotowości wynikają z tych dwóch.

Wzór życia pierwszych chrześcijan był inspiracją dla wielu zakonów. Ciągłe jeszcze powstają wspólnoty oparte na tym wzorze, np. we Francji Chemin Neuf [czyt. szemę nef – nowa droga]. Jednak realia życia we współczesnym świecie są inne niż w starożytności.

OPRACOWANIE ZADANIA 5.

CZYTANIE PISMA ŚWIĘTEGO: DRUGI LIST DO KORYNTIAN 13, 11

Jakie warunki powinni spełniać ludzie, aby tworzyć wspólnotę? Wypiszmy w punktach. Sformułujcie je swoimi słowami.

KLUCZ DO ZADANIA 5.

- 1) Życie w radości.
- 2) Dążenie do doskonałości.
- 3) Pocieszanie się.
- 4) Zgoda.
- 5) Brak rywalizacji.

OPRACOWANIE ZADANIA 6.

Wróćmy do poprzedniej katechezy. Jest tam umieszczony ciekawy schemat, który z pewnością zwrócił waszą uwagę. Co przedstawia?

Katecheta czeka, aż uczniowie wrócą na s. 16 podręcznika i skomentują, że jest to rodzaj drzewa genealogicznego.

Co oznacza ostatnie zdanie z „Ważnej wiadomości”: „Społeczność trwa w czasie – dziedziczy przeszłość i przygotowuje przyszłość”?

KLUCZ DO ZADANIA 6.

Wspólnota ludzka to także nasi przodkowie i nasi potomkowie, a nie tylko ludzie, którzy żyją w jednym czasie. Jesteśmy odpowiedzialni wobec przodków za kontynuowanie ich dzieła, a wobec potomków za to, by np. nie wyeksploatować zasobów świata przyrody, w którym żyjemy. Musimy pamiętać, że po nas będą żyły następne pokolenia, którym musimy przekazać jakieś dziedzictwo.

Katecheta zwraca uwagę na poprawne używanie słów „potomek” i „przodek”, ponieważ uczniowie albo nie znają tych słów, albo mylą (zamieniają ich znaczenie). Gdyby pojawiły się trudności, warto zanotować na tablicy i w zeszytach schemat – rysunek: na osi czasu: przodkowie – ja – potomkowie.

Katecheta rozdaje tekst piosenki „Patrzę na ptaki i liście polne” (Materiały do druku).

MODLITWA

PIEŚŃ „PATRZĘ NA PTAKI I LIŚCIE POLNE”¹.

1. Patrzę na ptaki i lilie polne,
widzę, jak, Ojcze, troszczysz się o nie;
tylko my, ludzie, na Twojej ziemi
nie potrafimy chlebem się dzielić.

Ref.

Abyśmy byli jedno, podajmy sobie ręce.
Abyśmy byli razem i jedno mieli serce.
Dzielmy się chlebem, dzielmy się niebem;
Niech się odmieni, niech się odmieni
oblicze ziemi, tej ziemi.

2. Przymnóż nam wiary i odmień serca,
niechaj zapłonie ogień braterstwa
i niech już przyjdzie na ludzką ziemię
oczekiwane wciąż nowe plemię.

1 Słowa: bp J. Zawitkowski, muzyka: ks. W. Kądziała.

3. O ludzie, bracia, do was wołamy.
Niech się zakończą grzechy, rozłamy
i w ocalałym rodzinnym domu
obdzielmy siebie znakiem pokoju.
4. O Chryste, Królu przyszłego wieku,
niechaj blask prawdy w każdym człowieku
uczyni jedno ludzkie wyznanie,
żeś Ty nam Bogiem, żeś Ty nam Panem.

ZADANIE DOMOWE

Zadanie 4.

Praca własna ucznia: przykłady, jak ludzie przekazują sobie dobro (kilka zdań).

ZAPIS W ZESZYCIE

Temat: Jesteśmy częścią wielkiego ładu.

Listy nazw osób z zad. 1.

Osobista lista przynależności.

Wykaz wspólnot, w których żyje uczeń.

Warunki dobrej wspólnoty.

Ewentualnie schemat na osi czasu: przodkowie – ja – potomkowie.

Wiadomości do utrwalenia

Proponujemy po każdym rozdziale zadanie, które będzie rodzajem nie tylko powtórki, ale przede wszystkim utrwalenia treści.

Katecheta po każdej większej części materiału (na ogół po rozdziale) ma do dyspozycji ważne treści do zapamiętania **ujęte w kilku lub kilkunastu zdaniach**. Może je uczniom czytać, dyktować lub rozdać wydrukowane (Materiały do druku).

PROPOZYCJE METOD PRACY

1.

Uczniowie po każdym usłyszonym lub przeczytanym zdaniu wymyślają i zapisują w zeszytach jedno lub więcej pytań do danego zdania. Potem wspólnie wybierają najtrafniej sformułowane pytania. Mogą je zapisać, ale nie jest to konieczne. Potem bawią się w pytanie – odpowiedź. Jedna osoba czyta pytanie, a wybrana przez nią inna osoba ma na nie odpowiedzieć z pamięci (może swoimi słowami). Jeśli nie potrafi odpowiedzieć, odpowiada kto inny, jeśli dobrze odpowie, stawia pytanie następnemu uczniowi itd. Katecheta może oceniać uczniów za aktywność.

2.

Można zadanie ułożenia pytań do gotowych zdań potraktować jako sprawdzian. Uczniowie być może będą zdziwieni tą formą i wyda im się ona łatwa, jednak jeśli będą mieli ułożyć np. dwa pytania do każdego zdania, to może dać efekt zapamiętania treści.

Także po tym sprawdzianie można zastosować metodę pytania – odpowiedzi jako zabawę. Pytania zadaje katecheta z tych, które na sprawdzianie ułożyli uczniowie.

3.

Każdy uczeń może wylosować jedno zdanie i przygotować pytania do niego w domu. Na początku następnej lekcji uczniowie czytają pytania i szukają wśród zdań odpowiedzi.

4.

Uczniowie mogą znaleźć w zdaniach słowa, które nadają się do ujęcia w formie krzyżówki: wtedy w parach lub większych grupach układają krzyżówki.

5.

Uczniowie otrzymują „rozsypankę” złożoną ze zdań podzielonych na dwie części i mają odpowiednio je połączyć (przykład po rozdziale III).

ZDANIA DO POWTÓRKI PO ROZDZIALE I (MATERIAŁY DO DRUKU)

I.1. Bóg obdarzył człowieka wolnością i powołał do miłości.

I.2. Świat, człowieka i Boga można poznawać poprzez sztukę, religię i naukę.

I.3. Wiara jest darem, czyli łaską, i wymaga współpracy całego człowieka, przede wszystkim jego woli i intelektu.

I.4. Bóg stworzył człowieka na swój obraz i podobieństwo, dlatego człowiek ma niezbywalną godność.

I.5. Z woli Boga nikt nie zbawia się sam, to znaczy ani jako pojedyncza osoba, ani o własnych siłach.